

**การพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นการส่งเสริมทักษะอาชีพแก่นักเรียน
โรงเรียนวัดดอนรวบ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 1
Teacher Development in Learning Management Focusing on Promoting
Vocational Skills for Students at Watdonroub School under The Primary
Educational Service Area Office Chumphon 1**

โคจิริรัตน์ แก้ววิจิตร¹ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.บรรจง เจริญสุข² ดร.สถาพร สังข์ขาวสุทธิรักษ์³
Sojirat Kaewwijit¹ Asst Prof Dr. Banjong Jaroensuk² Dr. Sathaporn Sangkhawuttiruk³
¹สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี จังหวัดสุราษฎร์ธานี
โทรศัพท์ 094-0756182 อีเมล chakakaew_perk@hotmail.com
²สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี จังหวัดสุราษฎร์ธานี
โทรศัพท์ 077-913381 อีเมล graduate@sru.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและปัญหาในการจัดการเรียนรู้ของครูที่เน้นการส่งเสริมทักษะอาชีพแก่นักเรียน 2) เพื่อพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นการส่งเสริมทักษะอาชีพแก่นักเรียน และ 3) เพื่อประเมินผลการพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นการส่งเสริมทักษะอาชีพแก่นักเรียน โดยใช้การวิจัยเชิงปฏิบัติการตามแนวคิดของ เคมมิสและแม็คแทกการ์ด ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน คือ การวางแผน การปฏิบัติการ การสังเกตการณ์ และการสะท้อนผล ดำเนินการ 2 วนรอบ กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ ครูโรงเรียนวัดดอนรวบ จำนวน 8 คน เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสัมภาษณ์ แบบทดสอบ แบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ แบบสังเกตและติดตามการจัดการเรียนรู้ และแบบประเมินความพึงพอใจ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการสังเคราะห์เนื้อหาผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพปัจจุบันในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นการส่งเสริมทักษะอาชีพแก่นักเรียน ของครูโรงเรียนวัดดอนรวบ ยังไม่ได้รับการส่งเสริมอย่างเป็นระบบและเป็นรูปธรรม ครูผู้สอนยังไม่เห็นถึงความสำคัญของการส่งเสริมทักษะอาชีพ และยังยึดติดถึงแนวทางการส่งเสริมทักษะอาชีพแบบเดิมที่สามารถสอนได้ในเฉพาะกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพเพียงเท่านั้น อีกทั้งครูยังไม่สามารถเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นการส่งเสริมทักษะอาชีพแก่นักเรียนได้ 2) การพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นการส่งเสริมทักษะอาชีพแก่นักเรียน โรงเรียนวัดดอนรวบ ดำเนินการโดยจัดประชุมเชิงปฏิบัติการ ฝึกปฏิบัติการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นการส่งเสริมทักษะอาชีพแก่นักเรียน นำแผนการจัดการเรียนรู้สู่การปฏิบัติ สังเกตและติดตามผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของครูในชั้นเรียน 3) ผลการประเมินการพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นการส่งเสริมทักษะอาชีพแก่นักเรียน โรงเรียนวัดดอนรวบ พบว่า ครูมีความรู้ความเข้าใจหลังการประชุมเชิงปฏิบัติการสูงขึ้น ครูมีทักษะในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นการส่งเสริมทักษะอาชีพในทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ และมีความพึงพอใจต่อการพัฒนาอยู่ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ : การพัฒนาครู, การจัดการเรียนรู้ที่เน้นการส่งเสริมทักษะอาชีพแก่นักเรียน, วิจัยเชิงปฏิบัติการ

ABSTRACT

Independent Study Title	Teacher Development in Learning Management Focusing on Promoting Vocational Skills for Students at Watdonroub School under The Primary Educational Service Area Office Chumphon 1	
Student's Name	Miss Sojirat Kaewwijit	
Degree Sought	Master of Education	
Major	Educational Administration	
Academic Year	2020	
Independent Study Advisors	1. Asst. Prof. Dr. Banjong Jaroensuk	Advisor
	2. Dr. Sathaporn Sungkaowsuttirak	Co-advisor

The objectives of this study were: 1) to study the state and problems in learning management focusing on promoting vocational skills for students at Watdonroub School under The Primary Educational Service Area Office Chumphon 1, 2) to develop the teachers in learning management focusing on promoting vocational skills for students at Watdonroub School under The Primary Educational Service Area Office Chumphon 1 according to alternative and joint action plans, and 3) to evaluate the teacher development in learning management focusing on promoting vocational skills for students at Watdonroub School under The Primary Educational Service Area Office Chumphon 1. This study was conducted by action research based on two PAOR cycles which each cycle consisted of planning, action, observation, and reflection. The target group were eight teachers of Watdonroub School in academic 2020. Data were collected by a questionnaire, a test, a learning management plan assessment form, an internal supervision form, and a satisfaction assessment form. The data were analyzed by percentage, mean, standard deviation, and content analysis.

The research findings were as follows. 1) The state in the learning management of the teachers showed that the learning management was not yet promoted systematically and substantially. The teachers did not give a priority to promoting vocational skills and was adhered to promoting traditional vocational skills which could be taught especially in occupation department. In addition, the teachers were unable to write learning management plans focusing on promoting vocational skills for students. 2) The teacher development in the learning management carried out by the workshop, where the teachers were allowed to practice writing learning management plans focusing on promoting vocational skills for students, applying the plans into practice, and observing and monitoring the results of organizing classroom teacher learning activities.

3) The evaluation of the teacher development revealed that the teachers had a higher knowledge and understanding. The learning management skills focusing on promoting vocational skills for students were in every subject area. The satisfaction towards the development was very high.

Keywords: teacher development, learning management focusing on promoting vocational skills for students, action research

ความสำคัญของปัญหา

แนวโน้มการปฏิรูปการศึกษาในหลายประเทศได้ให้ความสำคัญอย่างมากกับ “ทักษะ” (Skill) หรือความชำนาญในการปฏิบัติ มากยิ่งกว่าเนื้อหาตามตำรา (Content) ผู้เรียนควรมีทักษะที่ครอบคลุม 3 กลุ่ม ได้แก่ (1) ทักษะพื้นฐาน ทักษะที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิต เช่น อ่านออก (Reading) เขียนได้ (Writing) คณิตเลขเป็น (Arithenmatics) (2) ทักษะเพื่อทำงาน ทักษะพื้นฐานในการทำงานของทุกอาชีพ ได้แก่ เทคโนโลยีสารสนเทศ การคิดวิเคราะห์ การคิดสร้างสรรค์ การทำงานเป็นทีม และการสื่อสาร (3) ทักษะเฉพาะอาชีพ ทักษะเบื้องต้นของอาชีพที่สนใจ อีกทั้งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ (2560 : 24) ได้กำหนดนโยบายและจุดเน้นด้านหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ไว้ว่า ผู้เรียนในระดับมัธยมศึกษาได้รับการส่งเสริมให้มีแรงจูงใจสู่อาชีพด้วยการแนะแนว และได้รับการพัฒนาความรู้ ทักษะที่เหมาะสมเพื่อการมีงานทำในอนาคต

โรงเรียนวัดดอนรวบ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 1 เป็นโรงเรียนขยายโอกาส มีนักเรียน 204 คน ครูผู้สอน 18 คน ในปีการศึกษา 2562 ที่ผ่านมา พบว่า โรงเรียนยังไม่มีการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาที่มีการบูรณาการทักษะอาชีพเข้าร่วมในเนื้อหาสาระแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ การจัดการเรียนรู้เกี่ยวกับทักษะอาชีพยังจำกัดอยู่แต่ในเพียงรายวิชาการงานอาชีพ นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติทักษะอาชีพเพียงแต่ในรายวิชาการงานอาชีพเท่านั้น

ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาการพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นการส่งเสริมทักษะอาชีพแก่นักเรียน โรงเรียนวัดดอนรวบ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 1 เพื่อให้ผู้บริหารและครูผู้สอนได้เห็นแนวทางในการบูรณาการทักษะอาชีพเข้าร่วมในแต่ละรายวิชา ตลอดจนไปจนถึงสามารถเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นการส่งเสริมทักษะอาชีพแก่นักเรียนได้ ส่งผลให้ผู้เรียนมีความรู้ ความสามารถ มีทักษะในการประกอบอาชีพที่หลากหลายสามารถนำความรู้ไปใช้ต่อยอดในการเลือกประกอบอาชีพต่อไปในอนาคตได้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและปัญหาในการจัดการเรียนรู้ของครูที่เน้นการส่งเสริมทักษะอาชีพแก่นักเรียน
2. เพื่อพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นการส่งเสริมทักษะอาชีพแก่นักเรียน
3. เพื่อประเมินผลการพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นการส่งเสริมทักษะอาชีพแก่นักเรียน

ขอบเขตของการวิจัย

ขอบเขตด้านกลุ่มเป้าหมาย กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการศึกษาค้างนี้ คือ ครูผู้สอน โรงเรียนวัดดอนรวบ ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น กลุ่มสาระการเรียนรู้ละ 1 คน รวม 8 คน ได้จากการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยความสมัครใจ

ขอบเขตด้านเนื้อหา

1. ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับทักษะอาชีพ
2. เนื้อหาความรู้เรื่องทักษะอาชีพในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้

3. การวัดและประเมินผลความสามารถในเนื้อหาความรู้ทักษะอาชีพ
4. การเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นการส่งเสริมทักษะอาชีพ

ขอบเขตด้านตัวแปรที่ศึกษาในการวิจัย

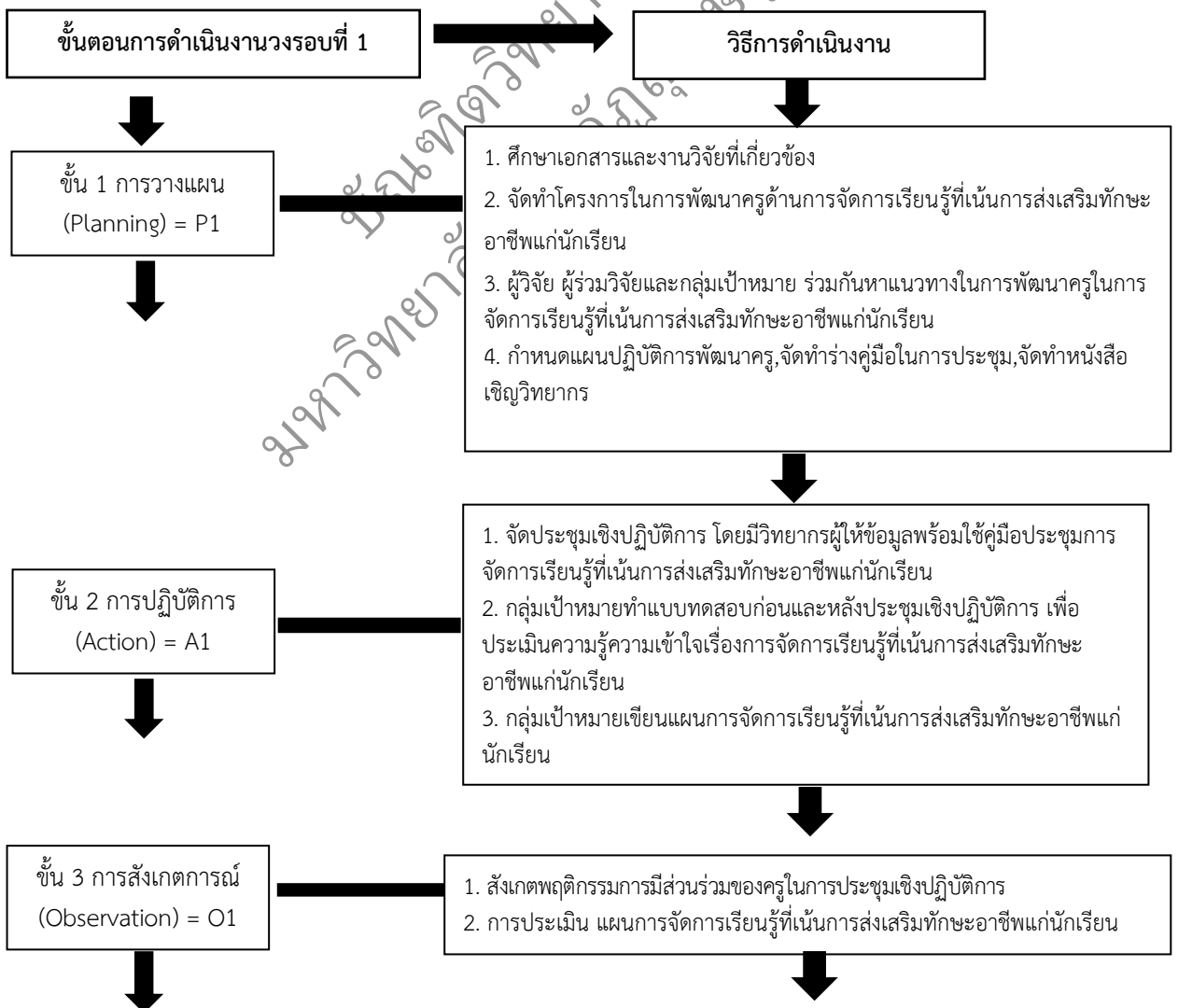
ตัวแปรอิสระ (Independent Variables) คือ การพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นการส่งเสริมทักษะอาชีพแก่นักเรียน โรงเรียนวัดดอนรวบ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 1

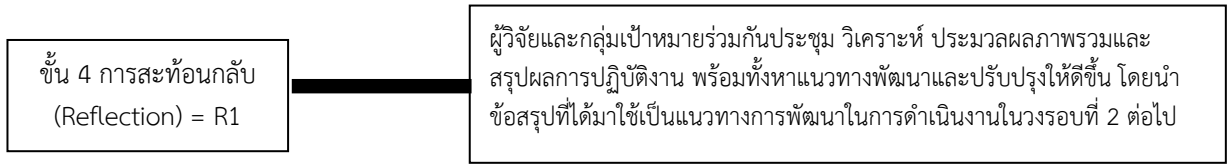
ตัวแปรตาม (Dependent Variables) ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผลการพัฒนาความสามารถการจัดการเรียนรู้ของครูที่เน้นการส่งเสริมทักษะอาชีพแก่นักเรียน ประกอบด้วย

1. ความรู้ความเข้าใจในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นการส่งเสริมทักษะอาชีพแก่นักเรียน
2. การเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นการส่งเสริมทักษะอาชีพแก่นักเรียน
3. ความพึงพอใจของครูด้านการจัดการเรียนการสอนที่เน้นการส่งเสริมทักษะอาชีพแก่นักเรียน

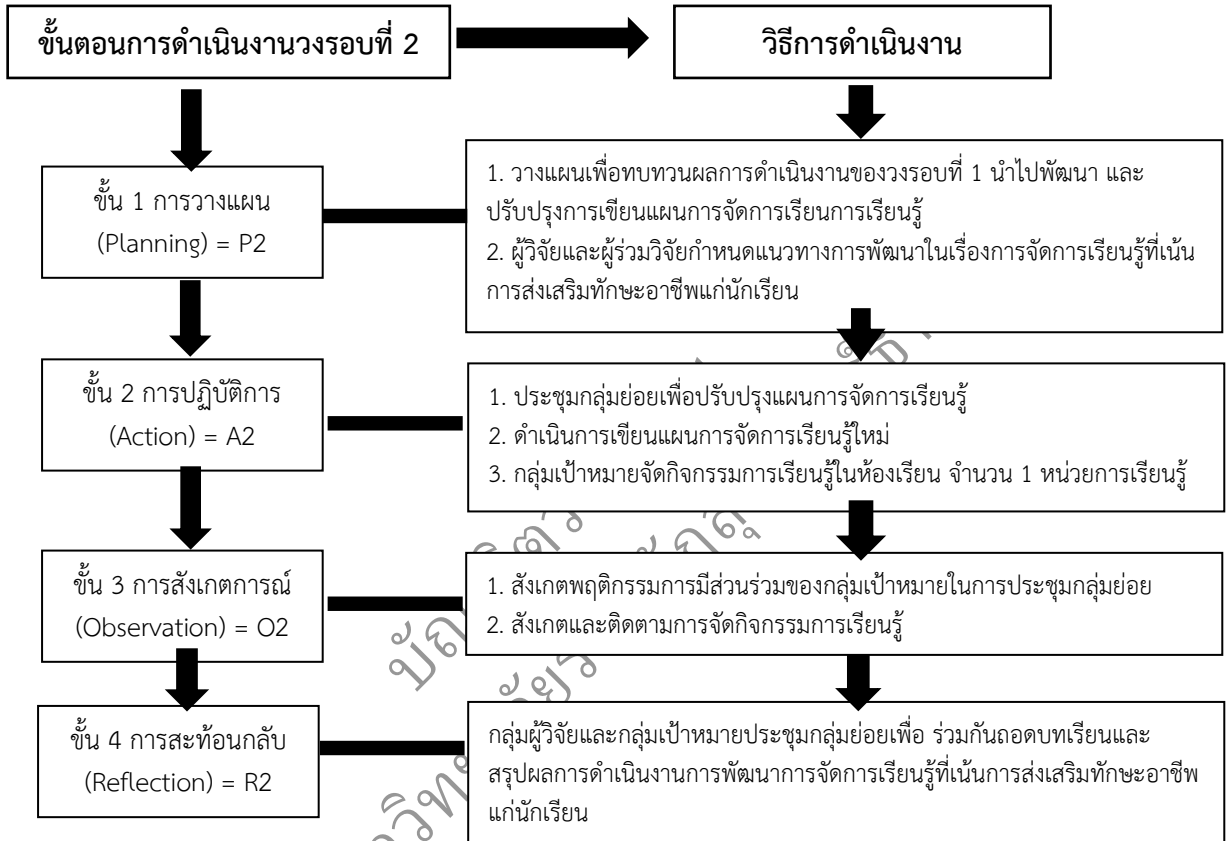
วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัย เรื่อง การพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นการส่งเสริมทักษะอาชีพแก่นักเรียน โรงเรียนวัดดอนรวบ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 1 ผู้วิจัยได้ดำเนินการในลักษณะการวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research) ตามแนวคิดของ Kemmis & McTaggart (Kemmis & McTaggart. 1988 : 11-15) เพื่อให้การวิจัยปฏิบัติการในครั้งนี้ บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ผู้วิจัยได้กำหนดวิธีการ ดังนี้

ภาพประกอบ 1 ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย วงรอบที่ 1

ภาพประกอบ 2 ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย วงรอบที่ 2

เครื่องมือการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ แบบสัมภาษณ์ แบบทดสอบ แบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ แบบสังเกต และติดตามการจัดการเรียนรู้ และแบบประเมินความพึงพอใจ

การสร้างเครื่องมือ

1. ศึกษาค้นคว้าจากทฤษฎีแนวคิด เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
2. สร้างเครื่องมือตามข้อบ่งชี้เนื้อหาที่กำหนดตามโครงสร้าง
3. นำเครื่องมือไปหาความเที่ยงตรง (Validity) ของเครื่องมือโดยนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปให้ผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน ที่มีคุณสมบัติดังนี้ เป็นผู้เชี่ยวชาญทั้ง 5 คน พิจารณาความถูกต้อง เหมาะสมและครอบคลุมเนื้อหาของประเด็นการประเมิน เสนอต่อคณะกรรมการที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ ตรวจสอบพิจารณาความถูกต้อง ให้ข้อเสนอแนะ

4. ดำเนินการปรับปรุง แก้ไข ตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งได้พิจารณาความถูกต้องและครอบคลุมเนื้อหาของประเด็นการประเมินแล้วพบว่ามีความเหมาะสมใช้ได้ทุกข้อ โดยมีค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (IOC) จากนั้นทำการจัดพิมพ์เพื่อนำไปเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บข้อมูลที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์ แบบทดสอบ แบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ แบบสังเกตและติดตามการจัดการเรียนรู้ และแบบประเมินความพึงพอใจ โดยใช้เวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูลระหว่างเดือนพฤษภาคม พ.ศ.2563 ถึง เดือนธันวาคม พ.ศ.2563

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. การวิเคราะห์แบบสัมภาษณ์ มีการกำหนดประเด็นด้านบริหารจัดการการจัดการเรียนการสอนที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์ ด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์ ด้านครูผู้สอน ด้านตัวผู้เรียน
2. การวิเคราะห์แบบทดสอบวัดความรู้ความเข้าใจก่อนและหลังการพัฒนา โดยการวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
3. การวิเคราะห์แบบสังเกตและติดตามพฤติกรรมการสอนมีการกำหนดมาตราส่วน 4 ระดับ ได้แก่ 5 4 3 2 1
4. การวิเคราะห์แบบสอบถามความพึงพอใจ มีการกำหนดมาตราส่วน 5 ระดับ ได้แก่ มีความพึงพอใจมากที่สุด มีความพึงพอใจมาก มีความพึงพอใจปานกลาง มีความพึงพอใจน้อย และมีความพึงพอใจน้อยที่สุด โดยการวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

สรุปผลการวิจัย

การศึกษาเรื่อง การพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นการส่งเสริมทักษะอาชีพแก่นักเรียน โรงเรียนวัดดอนรวบ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 1 มีประเด็นสำคัญนำมาอภิปรายผล ดังนี้

1. ผลการศึกษาสภาพปัจจุบันและปัญหาในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นการส่งเสริมทักษะอาชีพแก่นักเรียน โรงเรียนวัดดอนรวบ พบว่า โรงเรียนยังไม่มีกำหนดโครงสร้างหลักสูตรที่มีการบูรณาการเนื้อหาสาระของทักษะอาชีพเข้าในรายวิชาหลักทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ โดยครูผู้สอนยังมีความเข้าใจว่าการจัดการเรียนรู้ที่เน้นการส่งเสริมทักษะอาชีพแก่นักเรียนจำเป็นต้องจำกัดอยู่เพียงแต่ในรายวิชาการอาชีพเท่านั้น รวมไปถึงครูยังขาดทักษะในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นการส่งเสริมทักษะอาชีพแก่นักเรียน ตลอดจนจากการสัมภาษณ์ผู้เรียนได้ข้อมูลว่าการจัดการเรียนการสอนที่เกี่ยวกับทักษะอาชีพและได้ลงมือปฏิบัติจริงนั้นจะได้ทำในรายวิชาการงานอาชีพเท่านั้น
2. ผลการพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นการส่งเสริมทักษะอาชีพแก่นักเรียน โรงเรียนวัดดอนรวบ ได้ดำเนินการประชุมเชิงปฏิบัติการ พัฒนางค์ความรู้ในการจัดการเรียนรู้ ฝึกปฏิบัติการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ และนำไปปฏิบัติการสอนจริง มีการสังเกตและติดตามผล สังเกตพฤติกรรมการมีส่วนร่วมของผู้เข้าร่วมประชุมเชิงปฏิบัติการ ผลการดำเนินงาน พบว่าครูสามารถเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นการส่งเสริมทักษะอาชีพแก่นักเรียนได้และสามารถนำไปใช้ปฏิบัติได้จริง โดยสะท้อนผลได้จากกรณีที่ครูนำความรู้ที่ได้จากการประชุมเชิงปฏิบัติการไปใช้ในการจัดทำแผนการเรียนรู้ออกกลุ่มเป้าหมายการวิจัยทั้ง 8 คน
3. ผลการประเมินการพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นการส่งเสริมทักษะอาชีพแก่นักเรียน โรงเรียนวัดดอนรวบ
 - 3.1 ผลการประเมินความรู้ความเข้าใจโดยเปรียบเทียบความรู้ก่อนและหลังการประชุมเชิงปฏิบัติการ พบว่ากลุ่มเป้าหมายการวิจัย มีระดับความรู้ความสามารถในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นการส่งเสริมทักษะอาชีพเพิ่มขึ้น โดยความรู้ก่อนประชุมเชิงปฏิบัติการ มีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 15.50 และมีความรู้หลังประชุมเชิงปฏิบัติการ มีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 17.75

3.2 ผลการเปรียบเทียบการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นการส่งเสริมทักษะอาชีพแก่นักเรียน โรงเรียนวัดดอนรวบ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 1 วงรอบที่ 1 และวงรอบที่ 2 พบว่า วงรอบที่ 2 สูงกว่าวงรอบที่ 1 ในทุกข้อ

3.3 ผลการประเมินความพึงพอใจในการพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นการส่งเสริมทักษะอาชีพแก่นักเรียน โรงเรียนวัดดอนรวบ พบว่า ครูมีความพึงพอใจต่อการพัฒนาโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยการประชาสัมพันธ์การจัดประชุมเชิงปฏิบัติการ รูปแบบการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการมีความเหมาะสม ความเหมาะสมของวันและระยะเวลาในการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการ การเตรียมตัวและความพร้อมของวิทยากร ใช้ภาษาที่เหมาะสมและเข้าใจง่าย สื่อและอุปกรณ์มีความเหมาะสมและเพียงพอ มีค่าเฉลี่ยสูงสุดร้อยละ 4.88

อภิปรายผลการวิจัย

การศึกษาเรื่อง การพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นการส่งเสริมทักษะอาชีพแก่นักเรียน โรงเรียนวัดดอนรวบ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 1 มีประเด็นสำคัญนำมาอภิปรายผล ดังนี้

1. ผลการศึกษาสภาพปัจจุบันและปัญหาในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นการส่งเสริมทักษะอาชีพแก่นักเรียน โรงเรียนวัดดอนรวบ โรงเรียนยังไม่มีการจัดทำโครงสร้างหลักสูตรที่มีการบูรณาการเอาเนื้อหาของส่งเสริมทักษะอาชีพเข้าสู่กลุ่มสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ อย่างเป็นแบบแผน ทำให้การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นการส่งเสริมทักษะอาชีพยังเป็นไปอย่างไร้ทิศทาง ด้านครูผู้สอนยังขาดความตระหนักถึงความสำคัญของการจัดการเรียนรู้ที่เน้นการส่งเสริมทักษะอาชีพแก่นักเรียน โดยยังยึดติดกับแนวคิดที่ว่า การเรียนเกี่ยวกับทักษะอาชีพต้องจัดอยู่ในกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพเท่านั้น อีกทั้งยังขาดความรู้ ความเข้าใจในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นการส่งเสริมทักษะอาชีพแก่นักเรียน สอดคล้องกับการศึกษาองค์ประกอบของการบริหารจัดการเรียนการสอนทักษะอาชีพในโรงเรียนการศึกษาภาคบังคับของ วุฒิ วัฒนธนูวุฒิ (2559 : 213) ที่เก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามความคิดเห็นจากผู้อำนวยการและหัวหน้ากลุ่มสาระการงานอาชีพและเทคนิคโนโลยี รวมทั้งสิ้น 376 คน พบว่า องค์ประกอบของการบริหารจัดการเรียนการสอนทักษะอาชีพในโรงเรียนการศึกษาภาคบังคับ เป็นพหุองค์ประกอบ คือ 1) การกำหนดกระบวนการบริหารที่เหมาะสม 2) การกำหนดนโยบายระดับสูง 3) การส่งเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน 4) คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของหลักสูตร 5) การส่งเสริมการเรียนการสอน 6) การนิเทศติดตามและประเมินผลการปฏิบัติตามหลักสูตร

2. ผลการพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นการส่งเสริมทักษะอาชีพแก่นักเรียน โดยใช้กระบวนการประชุมเชิงปฏิบัติการ โรงเรียนวัดดอนรวบ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 1 หลังจากครูผู้สอนผ่านการประชุมเชิงปฏิบัติการแล้วครูทุกคนต้องลงมือปฏิบัติจริง โดยการนำแผนการจัดการเรียนรู้ที่กลุ่มเป้าหมายได้จัดทำขึ้นไปใช้จัดการเรียนการสอนในแต่ละวิชาที่ตนรับผิดชอบอยู่ จำนวน 1 หน่วยการเรียนรู้ โดยผลการประเมินก่อนการประชุมเชิงปฏิบัติการ (Pre-test) และหลังการประชุมเชิงปฏิบัติการ (Post-test) พบว่า ครูมีความรู้ความเข้าใจเพิ่มขึ้น และครูสามารถนำความรู้จากการประชุมเชิงปฏิบัติการไปประยุกต์ใช้ในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นการส่งเสริมทักษะอาชีพแก่นักเรียนได้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ เฉลิมศรี บุญสมภา (2559 : 85) เรื่อง การพัฒนาบุคลากรด้านการจัดประสบการณ์เรียนรู้แบบบูรณาการสำหรับเด็กปฐมวัยในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ในสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลท่าให้อำเภอเชิงใน จังหวัดอุบลราชธานี ที่มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ความเข้าใจ สามารถเขียนแผนการจัดประสบการณ์แบบบูรณาการและนำไปจัดประสบการณ์แบบบูรณาการสำหรับเด็กปฐมวัยในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กได้ โดยใช้กลยุทธ์ในการพัฒนา คือ การอบรมเชิงปฏิบัติการ และ การนิเทศการสอน พบว่า กลุ่มเป้าหมายในการวิจัยมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดประสบการณ์เรียนรู้แบบบูรณาการทั้ง 6 ขั้นตอนเป็นอย่างดี คือ มีการศึกษาหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยพุทธศักราช 2546 เพื่อนำมาสรุปกำหนดเป็นหัวข้อที่จะสอนได้มีการกำหนดเนื้อหาย่อย การกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้มีความเข้าใจสามารถกำหนดจุดประสงค์การสอนได้ สามารถกำหนดเนื้อหาสาระได้อย่างเหมาะสมกับผู้เรียน การวางแผนการสอนมีความรู้ความเข้าใจในองค์ประกอบของแผนและเห็นความสำคัญของการเขียนแผนการสอน การปฏิบัติการสอน มีความรู้ความเข้าใจในหลักการสอน ใช้เทคนิค สื่อการสอนที่เหมาะสมกับกิจกรรมสำหรับเด็ก

ปฐมวัย การประเมินปรับปรุงและพัฒนาการสอน มีความรู้ในหลักการสังเกตพฤติกรรมเด็ก การประเมินพัฒนาการเด็ก การประเมินแผนการสอนเป็นอย่างดี

3. ผลการประเมินผลการพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นการส่งเสริมทักษะอาชีพแก่นักเรียน โรงเรียนวัดดอนรวบ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 1 ดังนี้

3.1 ผลการประเมินความรู้ความเข้าใจโดยเปรียบเทียบความรู้ก่อนและหลังการประชุมเชิงปฏิบัติการ พบว่า การเปรียบเทียบความรู้ความเข้าใจ เรื่อง การพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นการส่งเสริมทักษะอาชีพแก่นักเรียน โรงเรียนวัดดอนรวบ กลุ่มเป้าหมายการวิจัย มีระดับความรู้ความสามารถในการประชุมเชิงปฏิบัติการเพิ่มขึ้น โดยความรู้ก่อนประชุมเชิงปฏิบัติการ มีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 15.50 และมีความรู้หลังประชุมเชิงปฏิบัติการ มีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 17.75 และด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นการส่งเสริมทักษะอาชีพแก่นักเรียน จากการสังเกตและติดตามการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นการส่งเสริมทักษะอาชีพแก่นักเรียน โรงเรียนวัดดอนรวบ พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ การจัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนได้เกิดการเรียนรู้ด้วยการปฏิบัติจริง รองลงมา คือ การเชื่อมโยงความคิดเห็นผู้เรียนสู่การสรุปแนวคิดหลักของบทเรียน โดยสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของแผนการจัดการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด จากผลการเปรียบเทียบการจัดการเรียนรู้ที่เน้นการส่งเสริมทักษะอาชีพแก่นักเรียน ปรากฏว่า ในวงรอบ ที่ 2 สูงกว่า วงรอบที่ 1 ซึ่งแตกต่างกันอย่างเห็นได้ชัด เนื่องมาจากการสังเกตและติดตามการจัดการเรียนรู้ที่เน้นการส่งเสริมทักษะอาชีพแก่นักเรียนมีส่วนช่วยในการปรับปรุงแก้ไขปัญหาการจัดการเรียนการสอนของครู โดยการสังเกตและติดตามกระทำร่วมกันทั้งผู้วิจัย ผู้บริหารสถานศึกษา และผู้ช่วยฝ่ายวิชาการของโรงเรียน มีการระดมสมองเข้ามาร่วมปรับปรุง แก้ไข ข้อบกพร่องการจัดการศึกษาในปัจจุบันนี้แม้มีการพัฒนารูปแบบ วิธีการ ยุทธศาสตร์ ไปมากมายแต่ ถึงอย่างไรก็ตามครูก็ยังเป็นกลไกสำคัญ ที่มีบทบาทต่อการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพ ครูที่มีความรู้ความสามารถ ได้รับการศึกษาอบรมและนำมาปฏิบัติก็จะทำให้การศึกษาบรรลุตาม วัตถุประสงค์ ฉะนั้นการปรับปรุงประสิทธิภาพของครูจึงเป็นสิ่งจำเป็นและสำคัญวิธีการหนึ่งก็คือ การนิเทศการศึกษา สอดคล้องกับการศึกษาของ สุนทร บุระวัฒน์ (2558 : 198) เรื่อง การเสริมสร้างสมรรถนะการบริหารจัดการของผู้บริหารในการประกันคุณภาพของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่า การนิเทศภายในสถานศึกษา เป็นกิจกรรมที่สำคัญยิ่งในการขับเคลื่อนคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ เกิดประสิทธิผลสูงสุดสำหรับองค์กร นักเรียน เพื่อสร้างความเชื่อมั่น ความมั่นใจให้กับผู้ปกครอง นักเรียน ซึ่งเป็นผู้รับบริการให้เกิดความศรัทธาในคุณภาพ มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาอย่างยั่งยืน

3.2.2 ผลการประเมินด้านการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นการส่งเสริมทักษะอาชีพแก่นักเรียน จากการนิเทศภายในการเขียนแผนการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นการส่งเสริมทักษะอาชีพแก่นักเรียน โรงเรียนวัดดอนรวบ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 1 พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ตัวชี้วัด/จุดประสงค์การเรียนรู้มีความชัดเจนครอบคลุมเนื้อหาสาระ รองลงมา ได้แก่ กิจกรรมการเรียนรู้ให้ผู้เรียนเป็นผู้ปฏิบัติด้วยตนเอง ความรู้เกิด จากประสบการณ์ การสร้างองค์ความรู้และการสรุปบทวนของผู้เรียน และกิจกรรมการเรียนรู้เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมกระบวนการคิดของนักเรียนมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ผลวิจัยออกมาเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า ครูโรงเรียนวัดดอนรวบส่วนใหญ่มีประสบการณ์ในการสอนมาเป็นเวลานาน และผ่านการอบรม การศึกษาดูงาน มาหลายครั้ง ในส่วนของครูรุ่นใหม่ก็มีความกระตือรือร้นในการพัฒนาตนเอง ใฝ่รู้และมีความชำนาญในการใช้สื่อและเทคโนโลยีต่างๆ อีกทั้งผู้บริหารสถานศึกษาและคณะกรรมการบริหารงานวิชาการ มีการนิเทศงานอย่างเข้มข้น มีการประชุมปรึกษาหารือ ในเรื่อง การจัดทำแผนการสอน การจัดทำผลงานทางวิชาการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งโรงเรียนวัดดอนรวบได้ผ่านการประเมินคุณภาพภายนอก รอบที่สี่ จากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) ซึ่งผลการประเมินอยู่ในระดับดีเยี่ยม มาแล้ว (รายงานการประเมินตนเองของโรงเรียน 2562 : 89) ทำให้การเขียนแผนการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้โดยรวม จึงอยู่ในระดับมากที่สุด โดยเฉพาะข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดจากการนิเทศ

ติดตาม คือแผนการจัดการเรียนรู้มี ตัวชี้วัด/จุดประสงค์การเรียนรู้มีความชัดเจนครอบคลุมเนื้อหาสาระ สอดคล้องกับ ผลการวิจัยของจริยา พิชัยคำ (2561) ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้บูรณา การภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านการประกอบอาชีพและการยังชีพสำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก จังหวัดอุดรดิตถ์ พบว่า การใช้ หลักสูตรฝึกอบรมการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้บูรณาการภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านการประกอบอาชีพและการยังชีพ สำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก จังหวัดอุดรดิตถ์ ผู้เข้ารับการอบรมได้รับการพัฒนาและผ่านการฝึกอบรมทุกคน และยังมี ความสามารถในการเขียนแผนและการปฏิบัติการสอนได้ในระดับ มากที่สุด ซึ่งแสดงให้เห็นว่าผู้เข้าร่วมฝึกอบรมสามารถ นำความรู้ที่ได้ไปสู่การประยุกต์ใช้ในการจัดการศึกษา แบบบูรณาการท้องถิ่นเพื่อส่งเสริมทักษะการประกอบอาชีพและ การยังชีพของผู้เรียนได้ แนวทางในการพัฒนาความสามารถในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการการคิดไป ประยุกต์ใช้ในการเรียนการสอนได้ ทั้งนี้เนื่องจาก การพัฒนาครูให้มีความสามารถในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ ครั้งนี้ ผ่านกระบวนการมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายในการศึกษาสภาพ บริบทของชุมชน และเกิดจากความต้องการของ สถานศึกษา รูปแบบการฝึกอบรมเน้นให้ครูได้เรียนรู้ทฤษฎีและปฏิบัติ ทั้งนี้ ได้รับความอนุเคราะห์จากผู้เชี่ยวชาญที่มี ความรู้และการจัดการเรียนรู้ในการตรวจสอบแผนการจัดการเรียนรู้และการติดตามผลการปฏิบัติการสอนจริงใน สถานศึกษา

3.3 ผลการประเมินความพึงพอใจของครูต่อการจัดการเรียนรู้ที่เน้นการส่งเสริมทักษะอาชีพแก่นักเรียน โรงเรียนวัดดอนรวบ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 1 ผลการประเมินความพึงพอใจของ ครูผู้ร่วมการประชุมเชิงปฏิบัติการ เรื่อง การพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นการส่งเสริมทักษะอาชีพแก่นักเรียน พบว่า โดยรวมความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การประชาสัมพันธ์การจัดประชุมเชิง ปฏิบัติการ รูปแบบการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการมีความเหมาะสม ความเหมาะสมของวันและระยะเวลาในการจัดประชุม เชิงปฏิบัติการ การเตรียมตัวและความพร้อมของวิทยากร ใช้ภาษาที่เหมาะสมและเข้าใจง่าย สื่อและอุปกรณ์มีความ เหมาะสมและเพียงพอ รองลงมา คือ การดำเนินงานเป็นระบบและมีขั้นตอนชัดเจน ความเหมาะสมของสถานที่จัดอบรม เชิงปฏิบัติการ การบริการของอาหารว่างและเครื่องดื่ม และ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ความรู้ความเข้าใจเรื่องนี้ ก่อน การประชุมเชิงปฏิบัติการ ผลการวิจัยออกมาเป็นเช่นนี้เป็นเพราะในการพัฒนาครูโดยการประชุมเชิงปฏิบัติการครั้งนี้มี ความสำคัญและมีความจำเป็นต่อการพัฒนางานในหน้าที่ของครู ดังที่ ญัฐพร ศรีจันทร์ (2559 : 14) สรุปไว้ว่า การ พัฒนาบุคลากรมาความสำคัญเป็นอย่างมาก เพราะหากหน่วยงานหรือองค์กรที่บุคลากรที่ได้รับการพัฒนาอยู่เสมอ จะทำ ให้บุคลากรเกิดความก้าวหน้าทางตำแหน่งหน้าที่การงาน บุคลากรมีความรู้ความสามารถ ทักษะในการปฏิบัติงาน ทัศนคติที่ดี ที่ตรงตามความต้องการของงานงานองค์กรนั้นๆ ดังนั้นการพัฒนาบุคลากรจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่ง เพื่อให้ องค์กรหรือหน่วยงานมีกระบวนการทำงานอย่างมีคุณภาพและประสิทธิภาพสูงสุด

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมและสนับสนุนให้จัดทำหลักสูตรสถานศึกษาให้มีการบูรณาการทักษะอาชีพ เข้าร่วมในทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ อย่างน้อย 1 หน่วยการเรียนรู้ ในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น
2. ผู้บริหารสถานศึกษาควรสนับสนุนให้ครูแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้เข้าร่วมในการฝึกอบรม หรือศึกษาดูงาน เกี่ยวกับทักษะอาชีพให้ครบถ้วน เพื่อให้ครูในโรงเรียนทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ได้เปิดวิสัยทัศน์ในการจัดการเรียนรู้ที่เน้น การส่งเสริมทักษะอาชีพแก่นักเรียน

3. สถานศึกษาควรจัดให้มีการแสดงผลงานนักเรียนและครูเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ ที่เน้นการส่งเสริมทักษะอาชีพ เช่น การจัดตลาดนัดอาชีพ งานนิทรรศการอาชีพ และให้ความดี ความชอบ มอบรางวัลเพื่อเป็นขวัญและกำลังใจแก่ครูและนักเรียน เพื่อสร้างแรงจูงใจ

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรนำเสนอผลการวิจัยต่อครูที่จะนำไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาการสอน ในระดับเครือข่ายหรือในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาต่อไปเพื่อส่งเสริมและการประโยชน์ต่อผู้เรียน อย่างดียิ่งในการเรียนรู้แบบต่าง ๆ ต่อไป

2. ครูผู้สอนควรทำวิจัยในชั้นเรียนเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ที่เน้นการส่งเสริมทักษะอาชีพแก่นักเรียนและพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่เน้นการส่งเสริมทักษะอาชีพแก่นักเรียนต่อไป

3. ผู้วิจัยควรศึกษาวิจัยเรื่องการจัดการเรียนรู้ที่เน้นการส่งเสริมทักษะอาชีพแก่นักเรียนด้วยวิธีการจัดการเรียนรู้ในแบบต่าง ๆ เช่น การพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นการส่งเสริมทักษะอาชีพแก่นักเรียนโดยใช้ปัญหาเป็นฐาน การพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นการส่งเสริมทักษะอาชีพแก่นักเรียนโดยการจัดการเรียนรู้แบบโครงการงาน (Project Learning) เป็นต้น

เอกสารอ้างอิง

จริยา พิชัยคำ. (2561). การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้บูรณาการภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านการประกอบอาชีพและการยังชีพสำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก จังหวัดอุดรธานี. รายงานวิจัย สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี.

ณัฐพร ศรีจันทร์. (2559). การพัฒนาแนวทางการพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐาน สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ. วิทยานิพนธ์ ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

เฉลิมศรี บุญสมญา. (2559). การพัฒนาบุคลากรด้านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบบูรณาการ สำหรับเด็กปฐมวัยในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ในสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลท่าไทร อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดอุบลราชธานี. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.

วุฒิ วัฒนธนูวุฒิ. (2559). การบริหารการจัดการเรียนการสอนทักษะอาชีพในโรงเรียนการศึกษาภาคบังคับ. วิทยานิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.

สุนทร บุระวัฒน์. (2558). การเสริมสร้างสมรรถนะการบริหารจัดการของผู้บริหารในการประกันคุณภาพของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. วิทยานิพนธ์ปริญญา ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด.

โรงเรียนวัดดอนรวบ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 1. รายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษา. (2562).

Kemmis, S., and McTaggart. (1990). *The action research reader*. Victoria : Deakin University.